(Nro. 112.)

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę Nro. 56. 15. Maia 1822.

Wiadomości kraiowe.

Kurs Wiedeński z dnia 3go Maia: Obligacyie długu Stanu 5 procentowe w M. K. 74 1/2. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. 109. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. —. — Certyfikaty na pożyczkę z r. 1821, za 100 ZR. w M K, —.— Kurs na Augszburg za 100 Kurr. — Br. — Uso. — Moneta konwencyyna za 100, 250.— Akcyie bankowe, iedna po 666 M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki północnéy

Z Washingtonu d. 20. Marca. — Kommissyia spraw zagranicznych w Izbie Reprezentantów, zdała wczoray sprawę o poselstwie Prezydenta, względem uznania niepodległości Prowincyi Hiszpańskich w Ameryce, i radziła, aby się Kongres do wniosku iego przychylił i wyznaczył 100,000 dollarów na potrzebne tym końcem wydatki.

Portugaliia i Brazyliia.

Oświadczenie Junty prowincyynéy w St. Paulo (w Brazylii), za przyzwoleniem Następcy Tronu, w Rio-de-Janeiro drukiem ogłoszone, zawiéra co do istotnéy treści następuiące żądania:

»Niepodzielność połączonych Królestw Portugalii i Brazylii uznaie się; Królestwa te z wszelkiemi przynależytościami łączą się wzaiemnie dla obrony przeciw każdemu zewnętrznemu nieprzyiacielowi, któreby na nie uderzyć, lub ie rozdzielić, zamyślał. Ma bydź uradzono, gdzie Monarcha przebywać powinien? czyli w Królestwie Brazylii, z przyczyn wyłuszczonych w pismie Pana Oliva (które iescze przed wyiazdem Króla z Brazylii, wyszło z pod prassy), czyli na przemian w obu Królestwach; a to: czyli podług kolei następstwa panuiących, lub też w wyznaczonych czasach, aby się Król na przemian swym wiernym ludom, synóm téy saméy oyczyzny osobiście udzielał. Ustawy organiczne téy Unii rozwiążą następuiące trzy pytania: Jak należy postępować przy wypowiadaniu woyny i zawiéraniu pokoiu? Jakie zachować się maią prawidła, co do zewnętrznego i wewnętrznego handlu, dla połączenia korzyści obu Królestw nie uwłaczaiąc wolności żadnego? Na iaki sposób zaprowadzić skarb ieden wspólny a dwa oddzielne dla każdego Królestwa, i w iakim stosunku maią się te oddzielne skarby do wspólnych wydatków; n. p. do woyny i do uposażenia Królewskiéy rodziny przyczyniać. Nad témi i wszystkiémi zjednoczenia obu Królestw tyczącémi się przedmiotami, nie Stany, lecz osobna, nie tak liczna Kommissyia, złożona z Deputowanych, umyślnie do tego obranych i szczególnie umocowanych, naradzać się ma. Życzyćby należało, aby ustanowiony był Sąd cenzuralny, którvby nad zachowaniem Konstytucyi czuwał, ścieraniu się Władz rządowych zapobiegał, Ministrów urzędowanie zawieszał i t. p. Liczba Deputowanych do Stanów powinnaby z obu Królestw bydź równa dla zachowania równości obudwóch, iakakolwiek wreście ludność ich z czasem urośnie. W Brazylii zaprowadzony ma bydź Rząd wykonawczy centralny, złożony z Deputowanych wybranych wspólnie od gminnych wyborców i od naywyższéy wykonawczéy Władzy. Kiedy stolica Monarchii nie iest w Brazylii, powinien Następca Tronu przewodzić Brazyliyskiemu Rządowi. Potrzebne dla Brazylii w prawie cywilném i kryminalném odmiany, aby także nastąpiły. Użyte bydź maią dzielne środki zaradze dla ucywilizowania i nawrócenia do wiary katolickiéy niepodległych Indyian, iakoteż do ukształcenia niewolników na czynnych i cnotliwych obywateli. Wyzwolenie ich ma bydź ostrożnie przygotowane, aby nie wszczynali buntów, którychby skutki mogły bydź okropne. W głębi Brazylii założone ma bydź miasto stołeczne, prawie pod piętnastym stopniem szérokości (połudnowéy) w okolicy zdrowéy i przyiemnéy, nad iaką spławną rzéką; tam Rząd Brazyliyski przesiadywać ma dla bezpieczeństwa od zewnętrznego napadu, równie iak dla rozszérzania oświaty we wnętrz kraiu.

)(

Z Lizbony d. 26. Marca. — Marszałek Lord Beresford, który od roku opuścić musiał Portugaliią i odtąd z rodziną swoią i kilku Portugalczykami bawił w Rouleford, niedaleko Rennes, ma popłynąć z Brest do Anglii i iak słychać, obeymie dowództwo nad 20,000 woyska.

Ameryka Hiszpańska.

Państwo Mexykańskie podzielone zostało na 242 Departamentów, a Kongres składa się z 191 Deputowanych.

W długiey nocie Pana Zea, Ministrowi Spraw Zewnętrznych i Posłom obcych Dworów w Paryżu do domu posłaney, (gdyż żaden z nich nie mógł iey urzędownie przyymować) znaydują się następujące główne punkta: 1) Kolumbiia uznaie wszystkie Rządy, iakiegobądź pochodzenia i kształtu. 2) Z Państwami Kolumbiią nieuznaiącemi, ustaią wszelkie związki polityczne. 3) Dla Państw ią uznaiących, otwarty iest wszelki związek handlowy przy publicznem bezpieczeństwie; dla tych, które iey nie uznaią, użytem będzie prawo odwetu. 4) Czas do wpuszczenia towarów w porty i kray Kolumbiyski stosować się będzie do czasu przewłoki, którey żądanie uznania Kolumbii doświadczy.

Hiszpaniia.

Z Madrytu d. 11. Kwietnia. — Rada Stanu miała dnia 8. wieczór obradę nadzwyczayną. Osoby godne wiary zapewniaią, że na tey radzie była mowa, aby rządowi Francuzkiemu podać dobitną notę, co się tycze woyska rozstawionego od strony Pireneów pod pozorem zarazy, która iuż dawno ustała. Jeden z Ministrów poiechał nazaiutrz z rana do Aranjuez dla przedstawienia N. Panu decyzyi Rady Stanu do zatwierdzenia, którego iak mówią Król nie odmówił.

Pan Martinez de la Rosa poiechał dnia wczorayszego do Króla i dotąd nie powrócił; mówią, że Minister ten miał żywą rozmowę z z Posłem Francuzkim w przedmiocie zaburzeń w Katalonii i Nawarze.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Z Londynu d. 23. Kwietnia. — Dnia 19. b. m. były liczne pokoie u Monarchy naszego, przed którym stawiono Wice-Hrabiego Chateaubriand, nowego Posła Francuzkiego przy Dworze tuteyszym.

Gazety Irlandzkie donoszą ciągle o rozruchach. Buntownicy chodzą od domu do domu i broń zabieraią, strasząc mieszkańców śmiercią, ieżliby ich woli albo raczey rozkazów natychmiast nie dopełnili. Jeden z tych buntowników, schwytany w New-Castle, powiedział: »Wiem, iż będę powieszony; lecz mię to nie obchodzi; umrę za dobrą sprawę i oyczyznę.« Inny rzucił w ogień zamknięte naczynie napełnione prochem, chcąc dom i wszystkich będących w nim ludzi wysadzić na powietrze; tymczasem proch w naczyniu nie zapalił się zaraz, co postrzegłszy obecny urzędnik wyrwał ie z komina.

Lord Namiestnik Królewski w Irlandyi, ogłosił 6 Hrabstw tamecznych za będące w stanie buntu.

Kupcy tuteysi maią podać Parlamentowi prośbę, aby okrętom Kolumbiyskim, Buenos-Ayreskim, Chiliyskim, i innym południowo-Amerykańskim, wolno było z tamecznemi towarami zawiiać prosto do portów Angielskich.

Teraźnieysze obrady Parlamentu potrwaią ieszcze ze dwa miesiące. Do końca Maia zapowiedziano między innemi różne wnioski o prawie zbożowem, o interessach Irlandyi, o Reprezentacyi narodowey w Parlamencie, o prawie względem ubogich, o wyłączeniu Parów Katolickich z Izby Wyższey, o zniesieniu niektórych urzędów, o urządzeniach na wyspach Jońskich, o handlu z obcemi kraiami, o systemacie dziesięciny w Irlandyi i t. d. Do tego przydać ieszcze należy interessa polityczne kraiowe i zagraniczne.

Z Londynu d. 23. Kwietnia. — Podług naynowszych wiadomości odebranych ze stałego lądu, więcey teraz wierzemy w utrzymanie pokoiu, aniżeli kiedy, a spekulaiący papierami skarbowemi nabieraią nowey odwagi.

Przytrzymano w Chester kilkunastu rzemieślników, chcących z narzędziami swoiemi wynieść się za granicę; każdy z nich musiał dać rękoymi 20 funt. szterl. że w ciągu trzech lat za granicę nie uydzie; oprócz tego każdy z nich stawił za siebie dwóch poręczycieli, którzy podobną ilość złożyć maią.

Francyia.

Z Paryża d. 22. Kwietnia. — Oficer nazwiskiem Trole, z osady Strasburskiey, przyznał się, iż należy do sekty Carbonari (Węglarzy); lecz prowadzony do Paryża znalazł sposobność spalenia statutów i urządzeń tego związku; brakuie więc dowodów piśmiennych przeciwko niemu. — Żona Jenerała Berton iest rodem z Namur w Niderlandach; ma z nią syna, który, iak słychać, umknął za

Ren. Wspomniony Jenerał był roku 1806 Kapitanem przy głównym sztabie i d. 13. Października został wysłany od Xiążęcia Berthier z rozkazami do korpusów Bernadotta i Davousta. Okazał niepospolite męztwo w uderzeniu na most na Sali przy Halle; otrzymał roku 1811 stopień Pułkownika i wysłany do Hiszpanii należał do oblężenia Kadyxu. Został nakoniec Jenerałem, odbył kampaniią roku 1814 we Francyi, znaydował się dnia 27. Lutego na bitwie pod Orthez, i roku 1815 na bitwie pod Waterloo. Król mianował go Marszałkiem polnym. (Jedna z gazet Hiszpańskich zapewnia, iż myśli udać się do Grecyi). — Bankier tuteyszy Lafitte chciał dadź 100,000 franków posagu i przyzwoitą wyprawę córce swoiéy, która miała póyść za syna Marszałka Soult. Gdy iednak ze strony Marszałka domagano się ieszcze odstąpienia maiętności Maison, rozchwiało się małżeństwo. — Wychodzący tu Dziennik, pod napisem: Kuryier Francuzki, umieścił list Pana Haingneslot do Prefekta Departamentu Indre i Ligery, ze skargą, iż d. 15. b. m. o godzinie 4 zrana oddział żandarmów, złożony że 20 ludzi, obudził go we wsi własney Villandry; przetrząsał dóm, lecz nic nie znalazł, prócz kilku pak z starożytnościami. Tenże Dziennik zawiera oraz list Pana Simon, ajenta kupieckiego, którego niedawno w drodze blisko St. Calais uwięziono. Dziwi się takiemu postępowaniu i oświadcza, iż nie napisałby tego listu, gdyby P. Constant nie doniosł w Izbie Deputowanych o uwięzieniu iego, i gdyby Kanclerz nie zapewnił, iż to musiało nastąpić z podeyrzenia o iaki występek. Wreszcie P. Simon oskarżył przed Jeneralnym Prokuratorem w Angers urzędników, którzy go uwięzić kazali. — Sędzia w Saumur kazał uwięzić stelmacha Ferail w Rennes i zaprówadzić do Poitiers, gdzie po badaniu, uznany za niewinnego, został natychmiast uwolniony. Z tego powodu ieden z Dzienników Francuzkich pisze, iż Władze postępuią ieszcze według systematu Buonapartego. Wspomniony bowiem rzemieślnik nie był 12 dni w domu i oderwany od gospodarstwa swego przeiechał 60 mil, musiał codzień płacić 40 franków furmanowi za siebie i żandarmów, a żadnego wynagrodzenia nie otrzymał. — Wynaleziono tu sposób urządzenia telegrafów, aby nietylko we dnie, ale w nocy można posełać wiadomości. Czynione próby przekonały o dobrym skutku. Wystawiono iuż taki telegraf na wzgórzach Montmartre, który w półtorey minuty przesyła wiadomość z Paryża do Orleans. Sądzą, iż telegrafy takie, maiące skład prosty, będą także używane na okrętach.

Z Paryża d. 24. Kwietnia. — Dziennik Angielski poranny (*Morning Chronicle*) z d. 12. Kwietnia zagrabiony został przez Rząd we wszystkich czytalniach publicznych w Paryżu. Przyczyną tego były umieszczone w nim wiersze Francuzkie, poduszczaiące do buntu żołnierzy stoiących na granicy Hiszpańskiéy, którzy tamże tworzą kordon zdrowia. (Pomieniony numer gazety: *Morning Chronicle*, powiada Dostrzegacz Austryiacki, nie odebraliśmy). Głoszą nawet, że Poseł Francuzki na Dworze Angielskim umocowany iest, przeciwko wydawcy pomienionego dziennika Angielskiego użyć kroków prawnych w drodze sądowéy.

Państwo Papiezkie.

Z Imoła donoszą, że w pobliskiem miasteczku Castel-Bolognese, popełniona została niedawno okropną zbrodnia. Nieiaki Barbieri de Civilini zastrzelił z pistoletu syna dawnego przyiaciela swoiego Gonfaloniere a to z powodu, że ten nieszczęśliwy młodzieniec po wydanéy przez Oyca Sgo. ostatniéy bulli, potępiaiącey sektę Węglarzy, od téyże odstąpił. Zbrodzień uciekł, lecz natychmiast wysłano za nim w pogoń i iest nadzieia, że nie uydzie rąk sprawiedliwości.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 3. Maia. — Baron Rosen Jenerał woysk Ross. przybył do Warszawy.

Doszła tu wiadomość, iż w Powiecie Łęczyckim, znakomity i powszechnie szacowany Obywatel, ledwo maiący lat 40, wystrzałem z pistoletu w serce, odebrał sobie życie. Nie iest dostatecznie wiadomą przyczyna tego samobóystwa.

W dobrach Borowo w Woiew. Mazowieckiem Powiecie Czerskim, dnia 26. Kwietnia między pierwszą i drugą godziną po południu, pokazała się chmura od zachodu słońca, z któréy wypadł grad, większy od naywiększych orzechów włoskich, pomiędzy tym gradem spadały sztuki lodu kwadratowe, wielkości iay kurzych. Żyta zupełnie potłukł, okna wszędzie powybiiał i pozabiiał ptastwa.

Rossyia.

Z Wilna d. 19. Kwietnia. — Wielki Xiążę Jegomość, Michał Pawłowicz przybył tu pozawczora wieczorem.

Gazeta Berlińska Vossa, doniosła z Odessy; »że bank tego miasta zawiesił wypłaty, że ta okoliczność zmitrężyła wszystkie »działania handlowe, i podniosły się procenta »po pięć od sta na miesiąc.« Gazeta »Konserwator Bezstronny«, zbiia tę nowinę następuiącemi słowy: »Jesteśmy upoważnieni urzędownie odpowiedzieć na to niedorzeczne doniesienie. Kantor Odeski iest gałęzią banku handlowego Petersburskiego, i podobny do ustanowień, pod temże nazwaniem, założonych w Petersburgu, Moskwie, Rydze i Archangelu, zaymuie się troiakiego rodzaiu działaniami. Uposażony znakomitym funduszem, do niego wyłącznie należącym, potrąca bardzo umiarkowane procenta od wexlów w nim składanych przez kupców, potrzebuiących wypłacić ie przed terminem. Czyni pożyczkę na zastaw towarów złożonych w iego magazynach. Nakoniec przyymuie wszelkie depozyta summ, bądź w papierach, bądź w gotowym groszu. Po upłynieniu 90ciu dni od złożenia, summy te przynoszą procentu po 5 od sta na rok; ale od czasu złożenia, kantor zawsze iest w gotowości powrócić ie całkowicie lub cząstkami i ciągłe, iakie kto oświadczy żądanie. Sprawowanie każdego z tych kantoru handlowego iest pod zawiadowaniem rady, w którey zasiada kilku znakomitych kupców miasta, a gdy idzie o potrącanie wexlów, rada stanowi o stopniu pewności dłużnika. Może bydź, że w epoce tey, kiedy handel doznaie trudności powszechney, kantor Odeski kupuie wexle z ostróżnością iak naywiększą; może nawet nie przyjął żadney opłaty na wexel, który się wydawał niepewnym. Ale nigdy działań swych nie wstrzymywał, nigdy w wypłatach nayrmnieyszego nie uczynił opóźnienia. A tak doniesienie Gazety Berlińskiey zupełnie iest bez zasady, i boleśno iest nam widzieć w tey okoliczności, że ta gazeta poszła za przykładem pism, które ustawicznie z chciwością i pośpiechem chwytaią pogłoski, mogące zatrważać publiczność, gdyby się ona nie znała na sidłach, które źle myślący na łatwowiernych nastawiaią.

Między towarami, których przywóz nową taryfą ceł iest całkiem zakazany, znayduią się: osadzone brylanty, osadzone perły (nieosadzone wprowadzać wolno), wszystkie towary bawełniane farbowne wybiiane i waty zakazane, (białe pozwolone). Daley należą do zakazanych: rafinowany cukier pod iakimkolwiek kształtem i nazwiskiem; towary galanteryyne, iedwabne różnofarbne, wyroby z drzewa; towary sklanne, źwierciadła i skło źwierciadlane, ramy do obrazów i rycin, zabawki, lakierowane blaszane rzeczy, bronzy, parasole, wyroby ze złota, srebra, cyny, międzi i ołowiu, równie iak wszystkie pozłacane i posrebrzane rzeczy, lane żelazo, wiele artykułów stalowych, guziki wszelkiego rodzaiu, poiazdy i inne powozy, gotowo robione suknie, faians w kolorach i wszelka porcelana; daléy zielone, białe i czarne sukno (inne kolory wolno prowadzać, iednakowo tylko przez port Petersburski), prócz tego pachniące oleyki i wódki, pomada, czokolada i t. d. (Cukier nierafinowany wolno wprowadzać, lecz tylko przez porty, i to za opłatą cła 1 1/2 rubla w srebrze od pudu (40 fu.) Od sukna, którego przywóz wolny, płaci się cła 1 1/2 rubla od funta. Towary iedwabne pozwolone można tylko przez Petersburg, Rygę, Archangel, Odessę i Teodozyią wprowadzać, a to za opłatą 3 1/2 rubli od funta. Względem ruchomości cudzoziemców do Rossyi przybywaiących rozporządzono: wolno im mieć złote i srebrne zegarki, tabakierki, sprzączki, szpady, pistolety, nawet po dwie sztuk każdego z tych artykułów bez opłaty cła, lecz trzecia sztuka lub więcey, podpada kontrabandzie. Za swoie suknie, bieliznę, obuwie, kufry i powozy nic nie płacą. Co się zaś z niemi poséła morzem albo i lądem, podlega ustawom taryfy, wyiąwszy suknie noszone, które iednak Wydziałowi handlu zagranicznego należycie wyszczególnionémi bydź powinny. Powóz ich iest wolny, w ów czas nawet, gdy iadąc z początku lądem a poźniey morzem, powóz z sobą wzięli. Korzyści dla handlu z Prusami traktatem z dnia 19go Grudnia 1818 roku zabezpieczone a wyrobów Pruskich konopnych, lnianych i skórzanych i handlu suknem z Azyią tyczące się, trwać będą tylko do końca tego roku. Dotąd mogły Prussy wprowadzać ie za cłem dla swoich poddanych ułożonem. Lecz przyięto w tey mierze następne *maximum*: Prussy mogą wprowadzić wyrobów konopnych i lnianych 500 pudów; wełnianych 7,000 pudów, skórzanych za milion rubli assygnacyynych; na przewozowy handel suknem do Azyi 600,000 arszynów. Coby w tym roku nad to do Rossyi wprowadzono, to trzeba oclić podług teraźnieyszey taryfy. Z początkiem zaś roku 1823 ustaią te przywileie, bez względu, czyli wyżrzeczona ilość wprowadzona została, lub nie.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.